



ZU-MA poslovne storitve d.o.o.,
Prešernova 54, SI -1235 Radomlje

Radomlje, 09.11.2011

OBDAVČITEV POSLOVODIJ- DRUŽBENIKOV od 01.01.2012 dalje

Spoštovani!

Prav gotovo ste že v medijih zasledili, da se s 01.01.2012 spreminja način obdavčitve poslovodij-družbenikov. Osnova teh sprememb je uveljavitev Zakona o urejanju trga dela UL 80/2010, potrjuje pa jih sodba Vrhovnega sodišča VII Ips 158/2009, izdana dne 21.02.2011. Ta sodba v kratkem pravi, da družbenik v enoosebni družbi ne more imeti sklenjenega delovnega razmerja z družbo, katere edini družbenik je. Navedena sodba je logično nadaljevanje definicije delovnega razmerja po ZDR, ki pravi, da je delovno razmerje, razmerje med delavcem in delodajalcem, v katerem se delavec prostovoljno vključi v organiziran delovni proces delodajalca in v njem za plačilo, osebno in nepretrgano opravlja delo po navodilih in pod nadzorom delodajalca. Elementa odvisnosti pri poslovodji, ki je hkrati lastnik v enoosebni družbi (tudi v enoosebnem zavodu) torej ni.

Po definiciji je poslovođenje kot vodenje gospodarske družbe posebna oblika mandata, ki nastane s sprejetjem mandata v skladu s statusno pravnimi predpisi (z imenovanjem v funkcijo poslovodje). ZGD-1, kot temeljni zakon ne ureja plačil poslovodij, ampak samo njihovo imenovanje. Pravne podlage, ki urejajo trg dela in obdavčitev poslovodij so :

1. **OZ – Obligacijski zakonik** (splošni predpisi civilnega prava, pogodba o poslovođenju je v osnovi lahko pogodba o naročilu in velja za mandatno pogodbo)
2. **ZDR – Zakon o delovnih razmerjih** (posebna pravila civilnega prava, pogodba o zaposlitvi)
3. **ZGD-1 - Zakon o gospodarskih družbah** (imenovanje)
4. **ZSVDP - Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih** (6.člen =zavarovanci so poslovodne osebe gospodarskih družb in direktorji zasebnih zavodov v RS, ki niso zavarovani na drugi podlagi, osnova za prispevke je enaka osnovi za PIZ prispevke, zavezanec za plačilo prispevkov pa je zavarovanec, stopnja : 0,1 %in 0,1 %)
5. **ZZVZZ-UPB1 - Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju** (15. člen, 6.točka, zavarovanci so osebe, ki so lastniki zasebnih podjetij v RS, če niso zavarovani iz drugega naslova, lahko so tudi zavarovani kot poslovodje s šifro zavarovanja 040, stopnja po ZPSV (6,36 % + 6,56 % +0,53%) ,osnova za zavarovanje je enaka PIZ osnovi, plačnik prispevkov je zavarovanec sam)
6. **ZZZPB-UPB1 - Zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti** (glej ZUTD)
7. **ZPIZ-1-UPB4 - Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju** (obvezno se zavarujejo družbeniki zasebnih družb in zavodov v RS, ki so poslovodne osebe in niso zavarovane na drugi podlagi; zavarovanec je družbenik, ki je hkrati tudi poslovodna oseba oz. direktor

zavoda; najnižja osnova je najnižja pokojninska osnova; stopnja po ZPSV – stopnja 15,5 % + 8,85%; zavezanec za plačilo prispevkov zavarovanca in delodajalca je zavarovanec sam (222. in 223.člen)

8. **ZPSV – Zakon o prispevkih za socialno varnost** (to je temeljni zakon v zvezi z socialnimi zavarovanji)
9. **ZDoh-2 - Zakon o dohodnini**
10. **ZUTD - Zakon o urejanju trga dela** (prispevek za zaposlovanje 0,14% in 0,06% ; poslovodje pod šifro 001, ki se jim delovno razmerje ne spreminja ostanejo še naprej zavarovani za brezposelnost; novi poslovodje se od leta 2011 ne zavarujejo več za brezposelnost)
11. **ZMEPIZ – B – Zakon o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja** (nove šifre zavarovanja)
12. **ZDDPO-2 – Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb**
13. **ZDavP-2 - Zakon o davčnem postopku-2**

Povzetek posamične obdavčitve glede na šifro zavarovanja sledi v naslednji tabeli :

šifra	opis	ZPIZ-1 PIZ	ZZVZZ ZZ	ZUTD brezposelnost	ZSVDP starševstvo	skupaj
	za delavca	15,50%	6,36%	0,14%	0,10%	22,10%
	za delodajalca	8,85%	6,56%	0,06%	0,10%	15,57%
			0,53%			0,53%
	skupaj	24,35%	13,45%	0,20%	0,20%	38,20%
001	oseba v delovnem razmerju	X	X	X	X	
005	samostojni podjetnik	X	X	X	X	
040	družbenik, ki je poslovodna oseba	X	X		X	
103	družbenik zasebnega zavoda brez drugega zavarovanja		X			
111	prostovoljna vključitev			X		
112	obvezno zavarovanje za poslovodne osebe			X		

Zapomniti si moramo, da zaposlitev pod šifro 001 (oseba v delovnem razmerju) prevlada nad ostalimi zavarovalnimi šiframi. Prav tako moramo vedeti, da bodo tudi družbeniki enoosebnih družb, ki so hkrati poslovodje teh družb in zaposleni z osnovo OO1 prerazporejeni v osnovo O40 po uradni dolžnosti. Nove zaposlitve tovrstnih družbenikov pod osnovo OO1 niso več možne. V preteklosti je imela vsaka oseba eno šifro zavarovanja, sedaj pa ima lahko oseba več šifer zavarovanja.

Obdavčitev družbenikov enoosebnih družb, ki so hkrati poslovodje se bo izvedla glede na njegovo doseženo osnovo. Osnovo bomo ugotavljali iz dohodninskih odločb. Po pravilniku o postopku za razvrščanje v zavarovalne osnove velja, da je osnova za zavarovance iz 2.odstavka 15.člena ZPIZ-1 (glej naše poslovodne osebe- družbenike) dosežen dobiček iz odločbe o dohodnini. V prvih petih mesecih leta 2012 bomo uporabljali osnovo iz odmere dohodnine za leto 2010, nato pa predvidoma že nove podatke iz odmere dohodnine za leto 2011. Če smo natančni, pravilnik pravi, da se uvrstitev v zavarovalno osnovo opravi za mesec, po mesecu, v katerem je bila odločba o odmeri dohodnine vročena. V nadaljevanju je podana tabela, ki nam prikazuje možne osnove za leto 2011 in za katere so že primerjalno obračunani prispevki.

Vedeti moramo tudi, da je najnižja pokojninska osnova trenutno 852,40 EUR in, da se družbenik poslovodja ne more zavarovati za manj, kot za navedeni znesek in ne več, kot 2,4 kratnik zavarovalne osnove.

PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST SAMOZAPOSLENIH - OKTOBER 2011

DOSEŽENA OSNOVA	nad		8.536,36 €	17.938,56 €	26.907,84 €	35.877,12 €	44.846,40 €	53.815,68 €	62.784,96 €
V EUR ZA LETO 2010	do		8.536,36 €	17.938,56 €	26.907,84 €	35.877,12 €	44.846,40 €	53.815,68 €	62.784,96 €
		min.plača	60% PP	90% PP	120% PP	150% PP	180% PP	210% PP	240% PP
bruto zavarov.osnova v EUR		748,10 €	914,49 €	1.371,74 €	1.828,98 €	2.286,23 €	2.743,47 €	3.200,72 €	3.657,96 €
prisp.zavarovanca za PIZ	15,50%	115,96 €	141,75 €	212,62 €	283,49 €	354,37 €	425,24 €	496,11 €	566,98 €
pripevek delodajalca za PIZ	8,85%	66,21 €	80,93 €	121,40 €	161,86 €	202,33 €	242,80 €	283,26 €	323,73 €
Skupaj prispevki za PIZ	24,35%	182,16 €	222,68 €	334,02 €	445,36 €	556,70 €	668,03 €	779,38 €	890,71 €
prisp.zavarovanca za PIZ	6,36%	47,58 €	58,16 €	87,24 €	116,32 €	145,40 €	174,48 €	203,57 €	232,65 €
pripevek delodajalca za PIZ	6,56%	49,08 €	59,99 €	89,99 €	119,98 €	149,98 €	179,97 €	209,97 €	239,96 €
prispevek za pošk.pri delu	0,53%	3,96 €	4,85 €	7,27 €	9,69 €	12,12 €	14,54 €	16,96 €	19,39 €
Skupaj prispevki za PIZ	13,45%	100,62 €	123,00 €	184,50 €	246,00 €	307,50 €	369,00 €	430,50 €	492,00 €
prisp.zavarovanca za PIZ	0,10%	0,75 €	0,91 €	1,37 €	1,83 €	2,29 €	2,74 €	3,20 €	3,66 €
pripevek delodajalca za PIZ	0,10%	0,75 €	0,91 €	1,37 €	1,83 €	2,29 €	2,74 €	3,20 €	3,66 €
prisp.zavarovanca za PIZ	0,14%	1,05 €	1,28 €	1,92 €	2,56 €	3,20 €	3,84 €	4,48 €	5,12 €
pripevek delodajalca za PIZ	0,06%	0,45 €	0,55 €	0,82 €	1,10 €	1,37 €	1,65 €	1,92 €	2,19 €
Skupaj prispevki za PIZ	0,40%	2,99 €	3,66 €	5,49 €	7,32 €	9,14 €	10,97 €	12,80 €	14,63 €
SKUPAJ PRISPEVKI	38,20%	285,77 €	349,34 €	524,00 €	698,67 €	873,34 €	1.048,01 €	1.222,68 €	1.397,34 €
skupja prisp. zavarovanca	22,10%	165,33 €	202,10 €	303,15 €	404,20 €	505,26 €	606,31 €	707,36 €	808,41 €
skupaj prisp.delodajalca	16,10%	120,44 €	147,23 €	220,85 €	294,47 €	368,08 €	441,70 €	515,32 €	588,93 €
skupaj prispevki		285,77 €	349,34 €	524,00 €	698,67 €	873,34 €	1.048,01 €	1.222,68 €	1.397,34 €

PP povprečna bruto plača (za predprehodni mesec)
 PP za avgust 1.524,15 €

DURS je v zvezi z to tematiko podal dva pojasnila in sicer :

- 1. Pojasnilo DURS : Priznavanje stroškov prispevkov zavarovancev – poslovnih oseb (4251-2597/2011) z dne 23.09.2011**
- 2. Pojasnilo DURS : Stroškov prispevkov zavarovancev – družbenikov poslovnih oseb (4250-5015/2011-2 01-600-01) z dne 06.10.2011**

Povzetek obeh pojasnil je naslednji :

- Družbeniki- poslovdje od 01.01.2012 dalje so sami odgovorni za skrb v zvezi z prijavi v sistem socialnega zavarovanja
- Prav tako so sami, kot fizične osebe odgovorni za plačilo prispevkov in podajanje mesečnih podatkov na DURS
- Prispevke iz socialnega zavarovanja si morajo plačevati sami. Z družbo lahko sklenejo dogovor, da jim to v njihovem imenu plačuje družba, vendar se to plačilo smatra kot njihov neto prejemek. Plačilo prispevkov se torej vključi v obračun davčnega odtegljaja od dohodkov, ki jih pravna oseba izplača poslovdni osebe-družbeniku na podlagi dogovora.
- V obračunu mesečne akontacije dohodnine ni možno upoštevati plačanih prispevkov
- Plačani prispevki se poračunajo na letnem nivoju.
- Zavarovalna osnova se določi glede na doseženi dobiček zavazovanca, v katerem niso upoštevani obračunani prispevki za obvezno zavarovanje ter znižanje in povečanje davčne osnove, razen razlike v obrestih, skladno z zakonom, ki ureja dohodnino.

Ker je tudi za nas, ki se neprestano ukvarjamo s tovrstnimi obdavčitvam, tematika zelo zapletena, bom v nadaljevanju, kar s primeri pojasnila nov način obdavčitve.

ENOOSEBNA DRUŽBA – LASTNIK JE HKRATI ZAPOSLEN KOT DIREKTOR

1. Šifra zavarovanja O40 in 112
2. Zavarovan za vse prispevke 22,1 % + 16,1% , skupaj 38,20%
3. Oddaja OPSVL obrazec
4. Osnova za plačilo je najnižja pokojninska osnova (od 60% povprečne plače = 914,49 EUR- II.zavarovalna osnova do maksimuma 2,4 kratnika povprečne plače-3.657,96 EUR. Prispevki bodo torej znašali od 349,33 EUR do največ 1.397,34 EUR po podatkih za mesec oktober 2011.
5. Osnova se določi glede na zadnjo prejeta dohodninsko napoved . V letu 2012 se torej do prejetja nove dohodninske odločbe osnove določajo na podlagi odmere dohodnine za leto 2010.
6. Podjetje lastniku in direktorju plača dohodek na osnovi REK-1 obrazca s šifro 1108

ENOOSEBNA DRUŽBA – LASTNIK JE ZAPOSLEN V DRUGEM PODJETJU

1. Zavarovalna osnova OO1 (redno delovno razmerje drugje) preseže vsa ostala zavarovanja . Lastnik ne plača socialnih prispevkov.
2. Morebitno izplačila poslovodne pogodbe lastniku v njegovem podjetju se obdavči z dohodnino ter 6% prispevkov za SPIZ.

ENOOSEBNA DRUŽBA – LASTNIK NI ZAPOSLEN, DIREKTOR JE TRETJA OSEBA IN ZAPOSLEN V TEM d.o.o.

1. Za direktorja plača kot doslej po zavarovalni osnovi OO1 (redno razmerje), po REK-1 obrazcu
2. Za lastnika (če nima drugega zavarovanja) se plača zdravstveno varstvo po šifri 103, oddaja OPSLV obrazca.

ENOOSEBNA DRUŽBA – LASTNIK IN DIREKTOR STA ISTA OSEBA in TA OSEBA JE HKRATI ŠTUDENT

1. Plača se zdravstveno zavarovanje po šifri 103 in prispevek za zaposlovanje po šifri 112.

DVO ali VEČ OSEBNA DRUŽBA – LASTNIK JE ZAPOSLEN TUDI KOT DIREKTOR

2. Obvezno zavarovanje direktorja pod šifro O40. Plačajo se prispevki ; izjema zaposlovanje.
3. Če je bil direktor zaposlen pred 01.01.2010 se plačajo tudi prispevki za zaposlovanje, po 01.01.2011 pa jih ni dolžan več plačati. Določila ne veljajo za nazaj.
4. Tega direktorja je možno zavarovati tudi pod šifro 001.

DVO ali VEČ OSEBNA DRUŽBA – DIREKTOR JE TRETJA OSEBA

1. Direktor- če je zaposlen : navadno delovno razmerje po šifri 001
2. Če direktor ni zaposlen v tem podjetju : poslovodna pogodba (akontacija dohodnine ter 6 % SPIZ).

Priporočam vam, da shranite to pojasnilo, daj predvidevam, da bo pre j, kot slej vsem prišlo prav.

Marina Zupančič, spec.posl.financ